

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ที่ได้รับการคัดเลือกในวาระแรก จำนวน 114 คน จาก 8 กองทุน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จะศึกษาเฉพาะสมาชิกกองทุนกองทุนเมื่อแรกตั้ง กองทุนหมู่บ้าน จาก 8 กองทุน ในตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 1,222 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากสูตรของ Yamane Taro (สุรพล กาญจนจิตรรา, 2533) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดไว้ที่ 0.05

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,222}{1+1,222(0.0025)} \\ &= 302 \end{aligned}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน โดยให้มีการคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากนั้นผู้ศึกษา กำหนดอัตราส่วนระหว่างสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน กับ สมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน ในอัตราส่วน 2 : 1 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน จำนวน 202 คน และสมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน จำนวน 100 คน จากนั้นนำไปคำนวณขนาดตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน จากยอดรวมของ

สมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน ทั้งหมด จำนวน 565 คน และสมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน ทั้งหมด จำนวน 657 คน โดยวิธีการเทียบสัดส่วน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนสมาชิก กองทุนทั้งหมด	สมาชิกกองทุน ที่กู้ยืมเงิน	สมาชิกกองทุน ที่ไม่กู้ยืมเงิน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	
					กู้	ไม่กู้
1	ไร่หลวง	209	66	143	23	22
2	แหม	235	80	155	29	24
3	สะปึ่งน้อย	128	78	50	28	7
4	ม่วงน้อย	87	47	40	17	6
5	ป่าตาล	148	58	90	21	14
6	กอม่วง	151	81	70	29	11
7	ไร่น้อย	114	51	63	18	9
8	สะปึ่งหลวง	150	104	46	37	7
	รวม	1222	657	565	202	100

เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการ
ใช้ตารางเลขสุ่มกระจาย (Random Digits) จากบัญชีรายชื่อสมาชิกกองทุน ที่มีการรวบรวมไว้ของ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าซาง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสาร (Documentary Research) โดยเก็บ
ข้อมูลจากตำรา เอกสารสิ่งพิมพ์ คู่มือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง และ ข้อมูลผลการดำเนินงาน
กองทุนหมู่บ้านจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าซาง

2) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากภาคสนาม (Field Survey) โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวม
แบบสอบถาม (Questionnaire) จากคณะกรรมการกองทุน และสมาชิกกองทุนที่ได้รับการคัดเลือก
ทั้ง 8 กองทุนในตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล มีจำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามคณะกรรมการกองทุน แบ่งออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- รายได้
- จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ
- ประสบการณ์การทำงาน
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน

เกณฑ์การให้คะแนนของ ระดับการศึกษา จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ ประสบการณ์การทำงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้กำหนดคะแนน ดังนี้

ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา	มีคะแนนเท่ากับ 1
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	มีคะแนนเท่ากับ 2
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	มีคะแนนเท่ากับ 3
- อนุปริญญา	มีคะแนนเท่ากับ 4
- ปริญญาตรี	มีคะแนนเท่ากับ 5
- สูงกว่าปริญญาตรี	มีคะแนนเท่ากับ 6

จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ

- มีสถานภาพทางสังคมตำแหน่งเดียว	มีคะแนนเท่ากับ 1
- มีสถานภาพทางสังคม 2 ตำแหน่งขึ้นไป	มีคะแนนเท่ากับ 2

ประสบการณ์การทำงาน

- ไม่มีประสบการณ์	มีคะแนนเท่ากับ 0
- มีประสบการณ์	มีคะแนนเท่ากับ 1

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

- ได้รับ 3-4 เดือนต่อครั้ง	มีคะแนนเท่ากับ 1
- ได้รับ 1 เดือนต่อครั้ง	มีคะแนนเท่ากับ 2
- ได้รับเดือนละ 5-10 ครั้ง	มีคะแนนเท่ากับ 3

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และปรัชญากองทุนหมู่บ้าน จำนวน 2 ข้อ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน จำนวน 4 ข้อ คำถามเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 จำนวน 8 ข้อ โดยมีตัวเลือกตอบ อยู่ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และไม่ใช่ ส่วนเกณฑ์การให้คะแนนนั้น ถือว่าตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิด ให้ 0 คะแนน รวมข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ มีคะแนนเต็มเท่ากับ 14 คะแนน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร จำนวน 2 ข้อ คำถามเกี่ยวกับลักษณะงานกองทุนหมู่บ้าน 5 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุน จำนวน 4 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 2 ข้อ โดยมีตัวเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ประกอบด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจหรือ เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	จำนวนคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจหรือ เฉย ๆ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

รวมข้อคำถาม จำนวน 16 ข้อ คะแนนเต็มเท่ากับ 80 คะแนน

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 9 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการดำเนินการให้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 10 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการติดตามดูแลช่วยเหลือสมาชิกกองทุน จำนวน 5 ข้อ โดยมีตัวเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก ประกอบด้วย ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ไม่ได้ปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	ความหมาย	จำนวนคะแนน
ปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติครบทุกครั้งที่มีการกิจกรรม	4
ปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติครั้งหนึ่งของกิจกรรมขึ้นไป	3
ปฏิบัติน้อย	มีการปฏิบัติน้อยกว่าครั้งหนึ่งของกิจกรรม	2
ไม่ได้ปฏิบัติ	ไม่ได้มีการปฏิบัติกิจกรรมใดๆ	1

รวมข้อคำถาม จำนวน 24 ข้อ มีคะแนนเต็มเท่ากับ 96 คะแนน

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

ชุดที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ในเรื่อง การเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 10 ข้อ คำถามเกี่ยวกับการดำเนินการให้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 11 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับการติดตามดูแลช่วยเหลือสมาชิกกองทุน จำนวน 3 ข้อ โดยมีตัวเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ประกอบด้วย พอใจมากที่สุด พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย และพอใจน้อยที่สุด กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	จำนวนคะแนน
พอใจมากที่สุด	5
พอใจมาก	4
พอใจปานกลาง	3
พอใจน้อย	2
พอใจน้อยที่สุด	1

รวมข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ คะแนนเต็มเท่ากับ 125 คะแนน

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ชุดที่ 3 แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงินต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน มีคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน เฉพาะในเรื่องการเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 10 ข้อ โดยมีตัวเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ประกอบด้วย พอใจมากที่สุด พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย และพอใจน้อยที่สุด กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

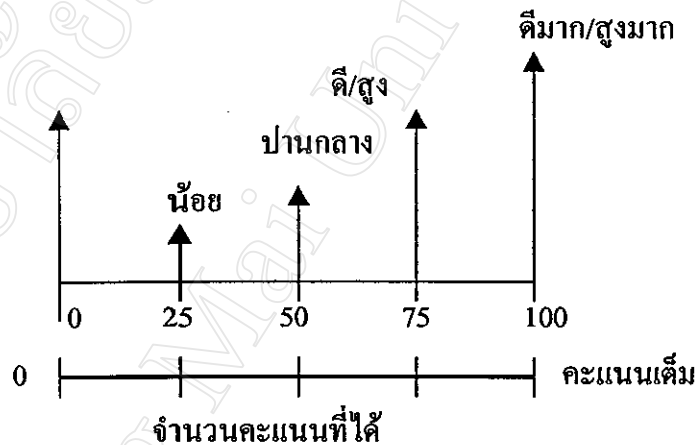
ตัวเลือก	จำนวนคะแนน
พอใจมากที่สุด	5
พอใจมาก	4
พอใจปานกลาง	3
พอใจน้อย	2
พอใจน้อยที่สุด	1

รวมข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็มเท่ากับ 50 คะแนน

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกองทุน

3.4 การแปลผลค่าคะแนนที่ได้จากส่วนต่างๆ ของเครื่องมือ

ในการแปลผลค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามคณะกรรมการกองทุน ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และแบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกกองทุน ผู้ศึกษาได้ใช้เกณฑ์การแปลผลจากการตัดแปลงค่าสัมประสิทธิ์ที่ใช้บอกทิศทางความสัมพันธ์ (ภุชงค์ ฤทธบุตร, 2544) ดังนี้

ในการแปลผลของส่วนต่างๆ ที่กล่าวมา จะพิจารณาจากคะแนนที่ได้ ดังนี้

ทำคะแนนได้เต็ม	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก หรือสูงมาก
ทำคะแนนได้สามในสี่ของคะแนนเต็ม	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี หรือสูง
ทำคะแนนได้สองในสี่ของคะแนนเต็ม	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
ทำคะแนนได้หนึ่งในสี่ของคะแนนเต็ม	ถือว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย

3.5 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการใช้เครื่องมือทดสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ในส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ผู้ศึกษาได้สร้างข้อความขึ้นมา 1 ชุด นำไปทดสอบเบื้องต้น (Pretest) และได้ตัดข้อความที่มีอำนาจจำแนกต่ำทิ้งไป จนได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) หรือความเชื่อมั่น (Reliability) 0.70 ขึ้นไป ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน	ได้ค่า $\alpha = 0.71$
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน	ได้ค่า $\alpha = 0.88$
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	ได้ค่า $\alpha = 0.91$

สำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจของสมาชิกกองทุน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ในลักษณะเดียวกันกับเครื่องมือที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) หรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ดังนี้

ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน	ได้ค่า $\alpha = 0.94$
ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน	ได้ค่า $\alpha = 0.93$

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติ ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ในเรื่อง อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพทางสังคมที่ได้รับ ประสบการณ์การทำงาน และการรับรู้ข่าวสาร ของคณะกรรมการกองทุน กับ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า Anova (F-test)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ในเรื่องของ เพศ อาชีพ และตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน กับ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน โดยทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า T-test

4) วิเคราะห์ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุน ด้วยค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

สรุปการหาสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	สถิติที่ใช้บอกขนาดและทิศทางของ ความสัมพันธ์	สถิติที่ใช้ทดสอบ นัยสำคัญทาง สถิติ
เพศ	ความรู้	--	T-test
อายุ	ความรู้	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
ระดับการศึกษา	ความรู้	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
อาชีพ	ความรู้	--	T-test
รายได้	ความรู้	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
สถานภาพทาง สังคมที่ได้รับ	ความรู้	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
ประสบการณ์การทำงาน	ความรู้	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
การรับรู้ข่าวสาร	ความรู้	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน	ความรู้	--	T-test
ความรู้	ความคิดเห็น	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test
ความคิดเห็น	การปฏิบัติ	Pearson's Correlation Coefficient (r)	F-test